

ST. BIRGITTA MENIGHETSBLAD

NR. 1 · APRIL 2020

PÅSKE 2020

Kjære leser!

Koronaviruspandemien har i løpet av få dager satt oss alle i en situasjon med usikkerhet og bekymring for hvordan det vil gå med oss selv, vår familie, våre venner og folk flest i vårt og andre land. Vi er bekymret både for egen og andres helse, økonomi, arbeidsplasser osv. En slik kollektiv usikkerhetsfølelse har ikke vi i vårt trygge Norge opplevd siden krigen. Spesielt er det selvfølgelig at det ikke er en krig eller naturkatastrofe det dreier seg om denne gang, men et virus som i globaliseringens tidsalder sprer seg med stor hastighet.

I denne usikkerheten må vi stole på våre helsemyndigheter og følge de råd de gir. Som det heter på en av Kirkens plakater: Å hindre smitte er nestekjærlighet i praksis. Det virker da også som alle er innstilt på å bidra i en nasjonal dugnad for at vi skal komme igjennom dette. Vi har på ingen måte noen klar oversikt over hvor hardt og hvor lenge vi vil bli rammet, men at det vil kreve store offer av noen av oss, må vi regne med.

Kirkens ledelse har lojalt fulgt myndighetenes råd, og den kirkelige aktiviteten er nesten nede på et nullpunkt. At det er messefall over hele landet er selvsagt historisk – det blir første gang siden Den katolske kirkens tilbakekomst til Norge i 1843 at det ikke feires offentlige katolske messer. For oss katolikker, der fellesskapet i messen rundt eukaristifeiringen er en så sentral del av vårt trosliv, blir dette et stort og sårt savn.

Den kirkelige tradisjon er heldigvis rik og mangefasettert, og vår biskop anbefaler åndelig kommunion som en erstatning for eukaristifeiringen i kirken. Hva det går ut på kan du lese inne i bladet.

Internett og sosiale medier får en sentral rolle. Viktig kommunikasjon, både praktisk og åndelig, er å finne på Kirkens nett- og Facebooksider, og man er allerede i gang med å strøme messer over nettet.

Det blir altså en helt annen faste- og påsketid enn vi hadde forventet, men hvis vi kan bruke denne tiden framover, der så mye av daglige rutiner og gjøremål stopper opp, til åndelig fordypning så kan den, som søster Hanne-Marie ved Tautra Mariakloster sier «bli en tid for velsignelse og vekst».

Det blir en tid med færre menneskelige møter framover, men i vår tid har vi i hvert fall mulighet for å holde kontakt via telefon, meldinger osv. Vi kan gjøre dem som trenger det en tjeneste, samtidig som vi alltid har i bakhodet at vi ikke skal bidra til smittespredning.

Kort sagt: Ta vare på hverandre og be for hverandre!

God påske!

Arve Vølle, redaktør

Oblatkommuniteten i Østfold

Sogneprest for Fredrikstad
superior for kommuniteten
p. Jagath Premanath Gunapala, OMI
jagath.gunapala@katolsk.no
Tel 69 30 15 22 mob 414 68 740

Sogneprest for Halden,
ansvarlig for polsk sjelesorg,
økonom for kommuniteten
p. Roman Kunkel, OMI
kunkelomi@gmail.com
Tel 69 30 15 26 mob 414 62 722

Sogneprest for Moss og Askim,
superior for oblatfedrene i Norge
og Sverige
p. Piotr Pisarek, OMI
ppisarek@online.no
Tel 69 30 15 25 mob 901 29 621

Til oblatfedrene hører også:
p. Jeyanthan Pachchek, OMI, Bergen

Kontortid:
Onsdag, torsdag og fredag kl. 10.00-16.00

Menighetsbladet
Utgis av St. Birgitta menighet
2 utgaver årlig

Redaktør:
Arve Vølle 916 40 615 arve.vollo@gmail.com

Redaksjonsmedlemmer:
Sogneprest p. Jagath
Hans Jørgen Smith 907 31 375 smith@online.no

Forsiden:

Noli me tangere – Rør meg ikke – var Jesu ord til Maria Magdalena etter at hun hadde gjenkjent Jesus, etter først å ha tatt ham for en gartner i hagen utenfor den tomme graven. (Joh. 20,11-18). Denne vakre fresken kan man se i San Marco-klosteret i Firenze, der hver munkecelle har en vakker freske av den berømte Fra Angelico (1395-1455), dominikanermunken som ble en av historiens største kunstnere. Bildet er malt 1440-41. Legg merke til Jesus med spade på skulderen.

Kjære menighet og venner!

Vend om og tro på evangeliet! Vi har hørt liturgien proklamere dette budskapet gjennom hele fastetiden. Fastetiden er en viktig tid for oss katolikker. Den minner oss om behovet for omvendelse. Vi lever ikke fullverdige liv hvis vi ikke erkjenner våre synder. Vi vokser heller ikke til full modenhet som kristne hvis vi overser det som hindrer oss i å nå potensialet vårt. Vandringen gjennom den hellige fastetiden gir oss mulighet til å fornye vår tro. Men vi vandrer ikke alene, men sammen med troende søsken. Vi gir hverandre støtte og omsorg på vandringen og vi bindes sammen i Kristi kjærlighet.

En oppriktig vandring gjennom fastetiden fornyer våre hjerter og sinn. Da vil vi møte påskens budskap med glede. Kristus er oppstanden! I påskeliturgi hører vi Guds ord om den oppstandne Kristus. Kirken lukker oss inn i vakre bønner med oppstandelse og håp. Vi får vandre fra mørke til lys, fra død til liv. Vi som før var åndelig blinde ser lyset fra den tomme graven, og det skapes håp i våre hjerter.

Vi ser oss rundt om i samfunnet. Vi ser medmennesker med urolige hjerter, som frykter fremtiden. Spenningen mellom nasjonene øker. Vi ser flyktninger og immigranter på flukt fra undertrykkelse, forfølgelse og vold i større antall enn noen gang. Mange er redd for smittsomme sykdommer. Noen tenker at «dommedagssklokken» nærmer seg midnatt. I denne mørke tiden, feirer vi påske! En høytid fylt med glede og håp.

På denne bakgrunn inviterer jeg dere på en reise inn i påskeevangeliet. Et møte med den oppstandne Kristus vil forandre våre hjerter. Vi blir berørt av

hans kjærlighet og ser menneskene omkring oss som vandrer uten Gud og håp for evigheten. Da kan vi møte våre medmennesker med medfølelse og vise veien til Ham som elsker alle med en evig kjærlighet, og som vil gi oss alle fremtid og håp.

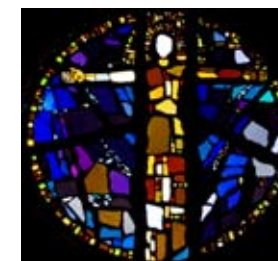
Når vi lever våre kristne liv på denne måten, kan vi stå i mot de onde kreftene. Vi bringer kraften fra Kristi oppstandelse inn i vår verden, på stedet vi bor og i vår egen menighet. Der det er vold, kan vi så fred. Der det er hat, kan vi så kjærlighet. Der det er tristhet, kan vi så glede. Der det er trakassering, kan vi så respekt. Over alt hvor vi ferdes har vi store muligheter til å vitne om påskeunderet.

Påskemysteriet bærer med seg forvandlende krefter. Når vi lever i dette mysteriet og deler det med andre, vil det åndelige livet vokse i vår menighet og vi oppfyller Vår Herre Jesu vilje. Forandring og vekst forteller om en menighet som lever i fornyelse. Vi samarbeider om å fullføre vårt misjonsoppdrag her i byen vår og like til jordens ender. Vi ser på menighetens liv og vurderer om det er andre måter å bruke økonomiske og menneskelige ressurser på.

Jeg ønsker dere god oppstandelsesfest. Samtidig ber jeg om at påskebudskapet skal utfordre dere og deres familier og hele vår menighet til å bli Kristi etterfølgere i vår hverdag. I vår tid trenger verden kristne som er kristne hele sitt liv. Vi har et budskap som kan forandre verden.

Deres sogneprest.
p. Jagath omi

Les også pater Jagaths betraktning i anledning koronaviruspandemien på side 5

Budskap fra biskop Bernt i anledning koronaviruspandemien Oppdatert 12.03.20

Smittevernstiltak 12.3.2020: ALLE MESSER INNSTILLES

Oslo katolske bispedømmes smittevernstiltak pr. 12.3.2020 gjelder inntil palmesøndag.
Følg katolsk.no for oppdateringer

Kjære troende,

Å begrense eller hindre korona-smitte er å utvise nestekjærlighet i praksis.

Oslo katolske bispedømme innfører derfor nye og strengere smittevernstiltak i en svært krevende situasjon. Vi ber for de smittede, utsatte personer og for våre oppofrende helsearbeidere.

Tiltak utenom messen (påbud):

- All sosial aktivitet før og etter messefeiring innstilles: ingen kirkekafe eller lignende gjennomføres.
- All katekese innstilles umiddelbart, uansett antall deltagere.
- All annen kirkelig aktivitet utenom messene innstilles: ingen korøvelser, foredrag, retretter eller lignende skal gjennomføres.
- Alle utenlandsreiser for ansatte og prester i OKB innstilles.

Tiltak for messen (påbud):

- Messeplikten er midlertidig opphevet.
- Alle messer innstilles umiddelbart.

Tiltak for opphold i kirkerommet (påbud):

- Hold én meter avstand til andre troende.
- Unngå håndhilsning.
- Alle vievannskar skal være tomme. Vievann brukes ikke.
- De troende oppfordres til å sine evt. gaver via Vipps.
- Forhold deg ellers til helsemyndighetenes råd for smittebegrensning mellom personer (se også plakat under).

Du oppfordres til bønn og åndelig kommunion, på egen hånd eller sammen med din familie, inntil messefeiringen igjen tar til.

Kirkene holder åpent for alle troende. Prestene vil være tilstede i kirkene til vanlig messetid. Vit at Kirkens prester ber for dere, de syke, helsearbeidere og utsatte grupper. Måtte fastetiden fornye oss og inspirere oss til ekstra bot, bønn og faste for alle som er berørt!

Oslo 12.3.2020

In Christo,

+Bernt I. Eidsvig, Can. Reg.
Biskop av Oslo

Kjærlighet i en tid med koronaviruspandemi

Av sogneprest Jagath P. Gunapala

Vår verden er rammet av en koronaviruspandemi.

Helsemyndighetene gir oss kloke råd for å unngå at vi blir smittet. Et ord som ofte nevnes er «sosial avstand.» Dette betyr f.eks. å begrense hvor mange mennesker som kan samles samtidig på ett sted. Man begrenser også muligheten til å reise til/fra bestemte steder, skoler og barnehager stenges, restauranter og kafeer lukkes. Enkeltmennesker oppfordres til å holde god avstand til sine medmennesker. Samtidig får vi informasjon om viktigheten av håndvask osv. Med slike tiltak håper man unngå potensiell smittespredning.

Alt dette er bra. Vi skal følge råd fra eksperter og offentlige helsemyndigheter. God informasjon er også viktig for å unngå panikk eller en falsk følelse av trygghet. Denne sykdommen er virkelig en stor trussel mot folkehelsen, spesielt for sårbare mennesker. Vi lever i et globalisert samfunn. Samtidig er vår tid preget av polarisering, sosial isolasjon og radikal individualisme. Dessuten er ulike lands økonomier avhengig av hverandre på tvers av landegrensene. Økonomiske problemer i Kina får følger for andre land. Spenningene mellom nasjonene er høy i våre dager og krisen med koronaviruset har gjort dette enda verre.

Inn i denne situasjonen kan Kirken gi viktige bidrag. Først og fremst ved å gjenspeile den kjærligheten som Jesus Kristus viste hele menneskeheten. Et av de farligste svarene

på koronaviruset diskuteres allerede i Italia: Helsehjelp skal prioriteres slik at eldre mennesker avskrives i forhold til yngre. Dette er uakseptabelt - vi kan ikke løse et problem som dette ved å miste vår medmenneskelighet og solidaritet med de mest sårbare blant oss.

Jesus nølte aldri med å bringe sin helbredende berøring til de utstøtte og spedalske. Gjennom historien har de troende alltid vært i frontlinjen for å vise omsorg for de syke og stigmatiserte, selv med stor fare for seg selv - tenk på de fjorten hellige hjelpere, St. Charles Borromeo, St. Roch, St. Martin de Porres, St. Aloysius Gonzaga, og utallige andre som lyser til oss fra historien. Vanlige kristne har her en viktig rolle å spille.

Vi kan be for våre slektninger og venner og vise omsorg. Dette er en tid for å vise kjærlighet til hverandre og for å vise at vi sammen vil møte denne situasjonen som et troende fellesskap.

Vi er forenet i bønn om at denne pandemien skal stanse. Vi ber også for helsearbeiderne som behandler og pleier de syke. Vi ber om frelse for dem som døde. Dette er en tid for å vise lojalitet mot myndighetenes gode råd. Samtidig har vi troende et større perspektiv i livet. Vi vil vise at vi har tillit til at Gud vil føre oss gjennom enhver trengsel.

Kan jeg foreslå, at dette ville være et godt tidspunkt for alle å forene seg i å be Salme 91?

Åndelig kommunion - et alternativ når messen ikke kan feires

På grunn av koronapandemien har Den katolske kirke i Norge fritatt alle troende fra for messesplikten og innstilt all messefeiring inntil videre. Det er derfor ikke mulig å ta imot kommunion frem til messefeiringen igjen kan ta til.

«Plikten» til å ta imot kommunionen begrenser seg til én gang i året (etter at man i 7-årsalderen har mottatt førstekommunion), men svært mange har det som god, oppbyggelig vane å gjøre det én gang pr. uke, gjerne under søndagsmessen.

Hvordan skal kommunionssplikten og -gleden utføres nå, som man ikke kan feire messe i sin lokale kirke, sammen med sin prest og i fellesskap med andre troende?

Svaret er *åndelig kommunion*.

Prestene fortsetter

Messeofferet bæres fortsatt frem i våre kirker – i Norge og verden over. Dessverre er det ikke tilrådelig å samle de troende rundt vårt allerhelligste og største sakrament på grunn av faren for korona-smitte, men vit: Mer enn noengang føler våre prester at de bærer frem messeofferet på vegne av folket. Det er denne messen de troende forenes i gjennom åndelig kommunion

Hva er åndelig kommunion?

Åndelig kommunion kalles den bevisste lengsel etter Kristus i alterets sakrament, når man ikke har anledning til å gå til kommunion. Ved den åndelig kommunion kan vi bevare og styrke fellesskapet med Frelseren under alle livets forhold. Katolikker og andre kristne som av én eller annen grunn ikke kan motta kommunionen, oppfordres til å be til Gud om åndelig kommunion.

De kan be Gud om at deres forening med Jesus Kristus og med hverandre må bli stadig inderligere. Her er fem passende bønner:

Tro, håp og kjærlighet

Herre Jesus Kristus, du som er nærværende i alterets hellige sakrament, jeg tror på deg, jeg håper på deg, jeg elsker deg. La intet skille meg fra deg, la alt lede til større fellesskap med deg. La min lengsel etter deg komme til syne som kjærlighet til dem jeg møter, og la meg snart få motta deg ved ditt alter. Amen.

Å, min Jesus!

Jeg tror på deg i alterets aller helligste sakrament. Jeg håper på din uendelige barmhjertighet. Jeg elsker deg over alt. Av kjærlighet til deg angre jeg oppriktig mine synder. Jeg vil heller dø enn noensinne fornærme deg igjen. Jeg lengter etter å motta deg. Kom, min elskede Frelser! Kom til min stakkars sjel! Jeg omfavner deg i mitt hjerte! Jeg forener meg med deg. Å Jesus, vær alltid hos meg. Amen.

Å nærme seg ditt tabernakel

Jesus, min kjærlighet! Kom, ta bolig hos meg og besøk meg i din nåde. I ånden nærmer jeg meg ditt hellige tabernakel. La meg her motta ditt velsignede legeme og din høyhellige sjel, din guddom og din menneskehet. Du er min, og jeg er din! Evig vennskap, Jesus, evig vennskap! Kjærlige Jesus, jeg ber deg: la meg aldri skilles fra deg! La oss bli ett med hverandre. Vår Herres Jesu Kristi legeme og blod bevare meg til det evige liv. Amen.

Lengten etter deg

Min Jesus, jeg tror fullt og fast at du er tilstede i det aller helligste sakramentet. Jeg elsker deg over alt, og min sjel lengter etter deg. Siden jeg nå ikke kan motta deg i sakramentet, kom åndelig til mitt hjerte. Jeg forsoner meg helt med deg, tillat meg aldri at jeg skilles fra deg. Amen.

Pater Pios bønn

Herre Jesus Kristus, send Den hellige ånd over vår verden, som er rammet av koronaviruset. Helbred med din godhet dem som er rammet av sykdom. Vern om dem som står i fare for smitte. Styrk dem som pleier de syke. Hjelp oss alle til å vende om og ha tillit til Deg. Amen

Anima Christi (Kristi sjel)

Kristi sjel, helliggjør meg.
Kristi sjel, frels meg.
Kristi blod, fyll meg.
Vann fra Kristi side, tvett meg.
Kristi lidelse, styrk meg.
Gode Jesus, bønnhør meg.
I dine sår, skjul meg.
La meg ikke skilles fra deg.
Mot den onde fiende, vern meg.
I dødstimen, kall meg.
Og inn for ditt åsyn, hent meg,
så jeg alltid kan prise deg med dine hellige
i evigheters evighet. Amen.

Hentet fra www.katolsk.no

Karantenetidens frukter

Da kan denne krisen bli til velsignelse og vekst; den kan bære frukten som de 40 dagers faste skulle bære. Da vil vår ørkenvandring bli en modningstid, hvor vi i sannhet vandrer sammen med katekumenene frem mot feiringen av de store, frelsende mysterier, Kristi lidelse, hans død på korset, hans gravleggelse og nedferd til dødsriket. Og enten vi da blir blant dem som blir syke eller ikke, om vi blir blant dem som blir friske eller ikke, om vi blir blant dem som lider, dør og gravlegges, så kan vi dele sorg og glede i troen på at vi gjør dette med Kristus – og vi skal oppstå med ham til evig liv.

Da vil vi også merke at våre bønner og vår lengsel gir oss føde og styrke, selv om vi må tåle messefall en tid fremover. La oss møte hver dag med stor åpenhet og tillit til Guds kjærlighet.

Sr. Hanne-Maria Berentzen OCSO (Tautra Mariakloster)

I tiden framover når det ikke feires messe vil sognepresten vanligvis være til stede i kirken eller menighetskontoret ved de vanlige messetidene.

Ved behov ring pater Jagath på 414 68 740 eller menighetskontoret 69 30 15 20.

Pater Jagath vil også vanligvis være tilgjengelig i den vanlige kontortiden.

Følg ellers nøye med på www.katolsk.no

Her vil du hele tiden bli oppdatert på nyheter som angår Kirken og din menighet.

Livets reise er virkelig en reise i tro*1 Mos 12,1-4a; 2 Tim 1,8b-10 Matt 17,1-9**Vi bringer her pater Jagaths preken på andre søndag i fastetiden, 8. mars 2020*

I dag blir Jesus forklart på et høyt fjell. På den andre søndagen i fastetiden benytter Kirken hvert år denne hendelsen for å undervise oss om Guds mysterier. Som fortellingen om Jesu dåp er også dagens evangelium en åpenbaring av hvem Jesus er.

Det er en røst som taler fra himmelen og sier det samme under begge hendelsene: «Dette er min egen Sønn, som jeg har kjær, han som har all min yndest. Lytt til ham.» I Bibelen er fjellet et sted hvor Gud ofte åpenbarer seg. Skyen er et tegn på Guds nærvær. Moses og Elijah er representanter for loven og profetene.

I dagens første lesning ber Gud Abraham om å ta med seg sin familie og forlate sitt land. Han ble en pilegrim på vei til et nytt hjemland.

Senere i Israels historie, gav Gud Moses i oppdrag å befri Israels folk fra slaveriet i Egypt. De skulle bli pilegrimer gjennom ørkenen på vei til det landet Gud hadde lovet fedrene deres.

Og Jesus? Vel, han måtte forlate Josef og Maria i Nasaret da han begynte sin misjon på veiene i Israel. En gang bemerket Jesus: «Revene har hi og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke noe han kan hvile sitt hode på.» Og da han ble korsfestet og døde, hadde han ikke en egen grav.

Bibelen presenterer Abraham som et forbilde for oss som tror. Hans indre kompass var troen på Guds løfte. Fortellingen om Abraham berører oss med sin dristighet og sårbarhet. Han stolte på at Gud vandret sammen med ham. Det gav ham stor styrke. Gud velsignet ham og belønnet hans tro ved å gjøre ham til far for en stor mengde folk. Det var av hans etterkommere Kristus kom til verden.

Vi kan lett identifisere oss med Abraham.

Livet vårt er en reise. Noen av dere måtte av ulike grunner flykte og kom hit til oss. Men selv for dem som aldri har forlatt sitt eget hjem, er livet en reise. Vi deltar i to reiser samtidig. Den ene reisen skjer i det ytre. På denne reisen involverer vi oss i verden og finner våre roller der. Den andre er en indre reise. På denne reisen søker vi etter oss selv og dypest sett etter Gud. Dette er en pilegrimsreise.

Ofte kan vi oppleve at vi er fremmede og utlendinger i vårt eget land. Vi lever i en fiendtlig kultur som forakter Gud og hans bud. Ganske mange føler at det er svært vanskelig å leve som en integrert kristen og katolikk i den verden som omgir oss.

Vi ser at kristne verdier i vår kultur blir overkjørt. Lover og regler blir forandret slik at både folk og ledere kan ture frem med det de finner for godt. Mange av oss er vitne til at det vi verdsetter i stadig større grad er på kollisjonskurs med verden rundt oss. Vi kjenner oss ikke igjen i vårt eget land og føler oss ikke lenger hjemme her. Mange foreldre synes derfor det er vanskelig å oppdra sine barn her.

Denne opplevelsen er ikke ny. Gjennom historien har kristne blitt forfulgt. De ble jaget på flukt, marginalisert, arrestert og drept. St. Peter skriver i et av sine brev, at vi må huske at vi er fremmede i denne verden. Vi lever i eksil, og vårt statsborgerskap og vårt virkelige hjem ikke er i denne verden, men i Guds rike. St. Paulus skriver også i ett av brevene sine at vi her ikke "har en varig by", og at vårt statsborgerskap er i himmelen etter at oppholdet her på jorden er avsluttet.

Likevel ønsker Gud at vi skal ha røtter, et sted hvor vi kan høre til. Vi trenger alle et sted hvor vi kan finne oss selv og en familie som gir oss trygghet. Hvis vi mangler det blir vi frustrerte og mister vår indre fred.

Livets reise er virkelig en reise i tro, fordi vi ikke vet hvor den vil føre oss. Troen begynner med et kall fra Gud i en eller annen form. Siden reiser vi gjennom ulike landskaper med sol og skygge. Noen ganger reiser vi i et mørke som vi ikke har ønsket oss eller forestilt oss at vi skulle oppleve. Å ha tro betyr ikke å ha alle svarene, men å ha utholdenhet. Det vil komme tider i våre liv når vi blir nødt til å fortsette på veien kun bevæpnet med vårt mot og vår tro.

Selv for Jesus var livet en reise i tro. På Taborfjellet hadde han en fantastisk opplevelse. Han var helt nær Gud, sin Far. Dette styrket ham for reisen videre som han var i ferd med å fullføre; reisen til Jerusalem, der en grusom død ventet ham. Erfaringen på fjellet Tabor kan i dag kalles «en toppopplevelse». Vi kan også ha toppopplevelser eller øyeblikk som kan føre store forandringer med seg. Det kan være intense opplevelser av lys, fred, samhold, glede, oppmuntring, ... og Guds nærvær. Dette er

øyeblikk med stor nåde. Vi får glimt av det lovede land vi er på reise mot i troen. I sin kjærlighet til oss, lar Gud oss få en smakebit av gledene allerede her på jorden, slik at de kan være til trøst for oss når Gud til tider virker fjern og alt ser mørkt og tomt ut.

Vi omtaler fastetiden som en reise. Vi reiser fra et sted til et annet og bedre sted. Vi følger Jesu fotspor fra Betlehem hvor han ble født, til Nasaret hvor han vokste opp. Vi følger ham ut i ørkenen, hvor han ble fristet og deretter til Jerusalem hvor han ble korsfestet og døde. Ja, vi vandrer sammen med ham helt inn i hans grav og deretter til oppstandelsens hage, som er den nye paradishagen. Til slutt skal vi følge ham til vårt himmelske hjem.

Så kjære brødre og søstre; som Abraham lever vi i troen. Den troen som forsikrer oss om at bak vanlige menneskers ansikter skjuler det seg en Guds sønn eller datter, en Jesu bror eller søster som han vil gi sin evige herlighet. Amen.

"KATOLSK TRO OG LIV."
INNFØRINGSKURS I TROSLÆREN FOR
VOKSNE
I
ST. BIRGITTA KIRKE.

Ønsker du å bli kjent med Den katolske kirke?

Da kan du bli med i en gruppe som samtaler om Den katolske kirkes tro og liv.

Undervisningen tar sikte på å gjøre deg forberedt til å konvertere til Den katolske kirke.

Om du ikke er overbevist om veien videre, er du allikevel velkommen til undervisningen.

Vi ønsker å gi deg et innblikk i Den katolske kirkes tro og liv, så du kan ta et selvstendig valg om veien videre.

*Ønsker du å vite mer, kontakt menighetskontoret,
 telefon: 69301520. E-post: fredrikstad@katolsk.no*

Jesuittene i Fredrikstad 1677-91

Et kort, men spennende, kapittel i norsk katolsk kirkehistorie.

Av Arve Vølle

Reformasjon og motreformasjon

I hele 307 år, fra reformasjonen i 1537 til den katolske kirke igjen ble tillatt i Norge i 1843, fantes det, med ett unntak, ikke åpne katolske geistlige i Norge. All katolsk religionsutøvelse og tilstedeværelse av prester var strengt forbudt. I lang tid etter reformasjonen holdt noen lutherske prester sannsynligvis en form for katolske messer i skjul, andre hadde klare katolske sympatier og drev en farlig balansegang for ikke å bli avslørt. De som ble avslørt hadde valget mellom å slutte seg til den lutherske lære under streng kontroll eller å forlate landet.

Reformasjonen i Norge var på ingen måte noe som kom nedenfra, fra folkedypet, som et krav om endringer i kirken. Det var nærmest et statskupp - påtvunget gjennom en dansk konges maktspill. Nyere historieforskning viser at katolske tradisjoner, trosforestillinger og trosutøvelse levde mye lenger i folket enn kirkehistorikerne tidligere har kunnet eller villet innse.

Dette er for eksempel godt dokumentert i den meget lesverdige boken «Reformasjon uten folk» av Henning Laugerud (St. Olav forlag 2018).

Kirken i Roma arbeidet hardt for å prøve å få de protestantiske landene tilbake i sin fold igjen, blant annet gjennom de reformtiltakene som skulle styrke kirkens åndelige liv og misjonsevne - den såkalt motreformasjonen.

Jesuitordenens grunnleggelse i 1534 var et typisk uttrykk for denne. Jesuittene var en misjonsorden som stilte seg direkte til pavenes rådighet. Skandinavia var et område der jesuittene hadde et, dessverre nokså urealistisk,

håp om å kunne få fotfeste igjen, ved for eksempel å benytte prester som reiste som diplomater/sendemenn for å arbeide «undercover» i håp om å kunne så frøene til en katolsk tilbakevending. Det ble med spede forsøk som ble avslørt relativt snart. Den som kom lengst i så måte var den berømte norske jesuitten Lauritz Nielsson, også kalt Klosterlasse, som etter hvert oppnådde stor innflytelse ved det svenske hoffet, før han ble utvist for godt.

Cicignon og jesuittene i Fredrikstad

Men det var altså ett unntak, som skyldtes tilstedeværelsen i Fredrikstad av den velkjente offiser og senere byplanlegger Johan Caspar von Cicignon (1625-96). Å tillate katolske offiserer i dansk-norsk tjeneste under de mange kriger på 16- og 1700-tallet var nødvendig for å skaffe nok militær kompetanse. Cicignon fra det katolske Luxemburg kom slik i tjeneste hos den dansk-norske kongen fra 1657. Til Fredrikstad kom han som kommandant i 1677, hvor han utviklet befestningene. Fra 1679 bodde han på Trosvik gård med et avbrudd fra 1681 for å lede gjenoppbyggingen etter den store bybrannen i Trondheim. Cicignon var en trofast katolikk og stilte krav om geistlig betjening, i tillegg til at han ønsket feltprest for sine soldater, der mange var katolske leiesoldater. Det ser ut til at den første jesuitt ankom Norge på lovlig vis sammen med Cicignon i 1675 og fulgte med ham da han kom til Fredrikstad i 1677. I tillegg til denne første presten, hvis navn ikke er kjent, kom ytterligere en jesuitt, pater Chierformont i 1678. Med to feltprester for et relativt lite antall soldater i Fredrikstad er det grunn til å tro at man ønsket å knytte nærmere kontakter i byen og så noen katolske frø, kanskje på bakgrunn av at den først ankomne pateren nemlig hadde meldt tilbake om det norske folks gode karakter og at den gamle tro fortsatt var aktet.

Kilde: Granqvist, Norsk biografisk leksikon

Dette medførte at Christiania-biskopen sendte en skarp skrivelse til stattholderen i Norge Christian Fr. Gyldenløve og krevde at «landet skulle renses for denne papistiske surdeig som var i ferd med

å bederve den vanlige mann». Gyldenløve unnlot å etterkomme dette kravet da soldatene trengtes i krigen med Sverige som var i full gang. Etter fredsslutningen i 1679 da de fleste soldater dro hjem brant det et blått lys for jesuittene, men ble sannsynligvis reddet av det faktum at Fredrikstad i 1682 fikk kongelige privilegier, som betød at alle som ville bosette seg i byen ble tilsagt religionsfrihet.

Fram til den siste presten reiste herfra i 1691 var det til sammen sju jesuittprester som avløste hverandre. Deres offisielle menighet var utenlandske katolske soldater innenfor festningen, i tillegg til selvsagt å være Cicignons husprest der han bodde på Trosvik gård. I beretninger til sin orden skriver en av prestene at det et år var 30 som kom til skifte, og 80 et annet. Det beskrives at det bor ca 40 katolikker i Norge spredt rundt omkring, men i 1687 bare én i Fredrikstad, i tillegg til Cicignon. De katolske prestene klager over rå omgangsformer med mye sverging og banning. Tross de strenge regler var det av og til utenforstående til stede ved de katolske messene, Cicignons lutherske hustru, men også andre besøkende og gjester. Disse har tydeligvis omtalt jesuittenes prekener positivt, pater Weimers skriver: «På den måten vokser likevel respekten for den katolske tro, som ellers blir sett ned på fordi man ikke kjenner den. Og litt etter hvert vil ønsket om å kjenne den bli sterkere».

Patrene fikk et nært forhold til Cicignon, som losjerte dem, og de var samtidig huslærere for han sønn Fredrik. De fulgte ham på hans reiser rundt i Norge, og benyttet da anledningen til å treffe noen av de spredte katolikken som fantes. Det er nevnt at personer kom både fra Trondheim og Bergen for å motta sakramentene i Fredrikstad. Noen lutheranere skal ha konvertert, uten at disses navn er kjent. Tidene ble økende vanskelige for jesuittene. De begynte dog å bygge et eget hus, men dette gikk tapt i bybrannen i april 1690. Høsten 1690 kommer et kongelig dekret som forordner at alle barn født i blandet ekteskap skal døpes og oppdras luthersk. Pater Weimers slår da fast at den katolske tro vil dø ut i dette landet. Stasjonen blir etter dette nedlagt, og den siste jesuitt reiser tilbake i 1691.

Disse jesuittene må sies å ha vært offervillige og iherdige prester som trosset motstand og spott. I tillegg til å betjene de få katolske soldater, foruten Cicignon selv, hadde de nok også håpet å vinne noen nye sjeler for Den katolske kirken. Fem år etter at den siste jesuitt har reist, i 1696, dør Cicignon uten noen prest ved sin side.

Selv om katolikkene igjen fikk utøve sin tro her i landet fra 1843, er det et historiens tankekors at det skulle drøye helt til 1956 før jesuittene igjen fikk adgang til riket!

Cicignon var altså en trofast katolikk, og det var kanskje som en markering av dette at han fikk hogget inn flere inskripsjoner i fjell rundt om i Trosvikområdet, de aller fleste med en religiøs tekst eller et kristent monogram. Kanskje fikk han hjelp av jesuittpateren Casparus Meyer, som var både lærd, språkmeget og nevenyttig. Til sammen er det i dag kjent 19 slike inskripsjoner.

Jesuittordenens emblem

De liturgiske fargene

Rik symbolikk til ettertanke

Av Arve Vøllo

Kirkens liturgi taler til alle våre sanser; lukten av røkelse, lyden av korets sang, følelsen av vievannet eller askekorset på pannen, smaken av brød og vin, synet av glassmaleriene. Bruken av farger på prestens drakt er også et av disse «virkemidlene» som opp gjennom historien har festnet seg i tradisjonen og hjelper oss til bedre å ta inn over oss, eller umiddelbart fornemme, tiden eller høytiden vi er inne i, på samme måte som vårens grønnfarge, høstens gule og røde og vinterens hvite farger gir oss følelser, fornemmelser, tanker og assosiasjoner

Men hvor gammel er denne tradisjonen og hva ligger bak valget av de enkelte farger? I det første årtusen er det ikke kjent at de kristne hadde noe spesifikt system for valg av farger i liturgien. Det er nevnt i et skrift fra det 4. århundre at presten skal bære skinnende hvite klær ved eukaristien. Det er først med pave Innocent (pave 1198-1216) at det nedfelles en forskrift for bruk av farger i liturgien som er nokså lik den vi bruker i dag. Hvitt skulle brukes ved alle Herrens fester. Rød i pinsen og ved martyrfester. Svart var fargen for faste og bot og ved minnedager for de døde, men

fiolett ble tillatt brukt i advent og faste. Grønn var fargen på de andre dagene i kirkeåret. Det var nok en del variasjon i fargebruken utover i middelalderen, blant annet pga ulik tilgang på kleder og fargestoffer. Disse reglene ble imidlertid i hovedsak stadfestet i 1570 til bruk for hele kirken etter Tridentinerkonsilet. Her ble bla rosa nevnt som alternativ. I 1868 ga Rituskongregasjonen tillatelse til å bruke gull/gyllen som vanligvis erstatter hvit, men som også kan brukes på andre høytidsdager der fargen opprinnelig er en annen.

Dagens regler er slått fast i det romerske missale sist endret i 2000. Dette missalet sier ikke noe om hva fargene er ment å bety, men forklarer bruken slik: Hensikten med bruken av ulike farger på messeklærne er å gi et effektivt uttrykk, også ytre sett; for den spesifikke karakter til de troens mysterier som feires og for å gi en følelse av det kristne livs vandring gjennom det liturgiske år. De liturgiske fargene gjelder først og fremst prestens messeklær, men de brukes gjerne, slik som hos oss, også på alterforheng og forheng på lesepulten

Hva betyr fargene og hvordan brukes de?

Fiolett

Symboliserer: bot, forberedelse, offer

Brukes i advents- og fastetiden, på Allesjeldersdag samt i begravelser og rekviemmesser.

Hvit

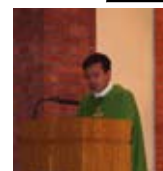
Symboliserer: renhet, glede, lys, ære

Brukes på festene for Herrens fødsel (juletiden) og Herrens oppstandelse (påsketiden), Kristus-fester (unntatt dager til minne om hans lidelse), Maria-fester, fester for engler og for helgener som ikke er martyrer, på Allehelgensdag, festene for Johannes Døperens fødsel, evangelisten Johannes, apostelen Peters stol og apostelen Paulus' omvendelse.

Rød

Symboliserer: blod, ild, pasjon(lidelse)

Brukes på fester for martyrer, apostler og evangelister og for Den Hellige Ånd, på palmesøndag, langfredag og pinsedag og på Kristus-fester til minne om hans lidelse.

Grønn

Symboliserer: håp, liv, forventning

Er fargen for det alminnelige kirkeår, dager hvor det ikke feires noen spesiell fest.

Rosa

Symboliserer: forventning, jubel

Kan brukes 3. søndag i advent (Gaudete) og 4. søndag i fasten (Laetare).

Blå

Symboliserer: himmelen, Guds mor Maria

Tillatt i noen bispedømmer i Spania, Mexico og Sør-Amerika på høytiden for Marias uplettede unnfangelse, og noen steder har det spredt seg til Mariafester generelt

Svart

Symboliserer: død, sorg

Kan brukes i stedet for fiolett på Allesjeldersdag, samt i begravelser og rekviemmesser.

Den franske trappistmunken Dom Hugues de Seréville har skrevet noen små meditasjoner over de liturgiske fargene:

Fiolett er fastens farge, og benyttes også ved begravelser. Trist sier noen? Ikke i det hele tatt. Svart er trist og betyr sorg. Men fiolett, blanding av rødt og blått, er fremfor alt ydmykhetens farge, så når Kirken inviterer oss til gledesfylt bot under fastetiden, tenker vi på ydmykhet. Vet du forresten at når biskopene bærer ring med en ametyst, den fiolette steinen, så er det for å minne dem på at de skal forbli ydmyke. Likeså med deres fiolette belte. Fiolett i våre gravferder minner oss også på å være ydmyke, men også tillitsfulle, foran dødens mysterium. I fastetiden begynner vi vandringen på denne ydmykhetens vei.

Hvitt assosieres gjerne med renhet, uskyld, hellighet og liv. Opprinnelsen til denne betydningen ligger i fargens uplettede karakter, uten innslag av svart. Båret på festdager, i juletiden og påsketiden, minner de hvite messklærne oss om Herrens forklarelse. Kledd i hvitt, skinnende av lys viste Jesus seg for sine apostler i sin himmelske herlighet, og på den måten forberedte han dem på sin oppstandelse. Hvitt som er blandingen og fylden av alle farger viser oss Herrens herlighet, som vi alle har fått løfte om å skue.

Båret på pinsedag minner de røde messeklærne oss om Den Hellige Ånds ild, som kom og brant i apostlenes hjerter. Båret på palmesøndag, langfredag og martyrfester minner rødfargen om blodet som utgytes for kjærligheten. Kirken kler sine kardinaler i rødt, for de skal være vitner om troen like til martyriets blodsutgytelse, helt til kjærlighetens ild. Ildens og blodets røde farge, ... er det ikke bare ganske enkelt en oppfordring om å ofre sitt liv?

Grønt bæres i det alminnelige kirkeår, en tid hvor det tilsynelatende ikke skjer noe spesielt. For oss kristne er grønt uttrykk for en skjult kraft, sevjen, som stiger opp til treets hjerte og gir det liv og farge. Grønt er også håpets farge i hverdagens liv. Det er den umodne frukts farge, som bærer lovnad om en moden frukt. Det grønne bærer håpet som våren bærer bud om høstens grøde. Kristus er sevjen og håpet i det store treet som er Kirken.

Tildekkingen

En gammel tradisjon i kirken

Kirken har gjennom historien utviklet mange visuelle uttrykk som skal hjelpe oss til bedre å ta til oss, og forstå troen og liturgien. De liturgiske fargene, som er beskrevet på de foregående sider, er ett uttrykk. Tildekking av kors og bilder som gjøres fra femte søndag i fastetiden og frem til påske er et annet. Da dekkes kors, krusifikser og bilder av helgener med et fiolett (rødt blir også praktisert) klede. I fastetiden skal vår oppmerksomhet være sentrert rundt det at hele vår tro bare er mulig gjennom Kristi lidelse og død. Dette markerer vi helt fra begynnelsen av fasten ved at Gloria og Alleluja blir borte i messen. Med denne tildekkingen i siste del av fastetiden blir dette enda tydeligere. Tildekkingen

av bilder, som vi er blitt så vant til å se i kirken at de kanskje tas som en selvfølge, gir en ekstra sterk påminnelse om lidelseshistorien.

I det romerske misσαlet som gir retningslinjer for dette sies det at denne skikken kan praktiseres dersom den lokale biskopskonferansen anbefaler det. Korsene avdekkes igjen etter feiringen av Herrens lidelseshistorie på langfredag, mens kledet over bildene fjernes før/under påskevigilen.

Reglene for tildekkingen, slik de praktiseres i dag med tildekking i slutten av fastetiden (pasjonstiden) ser ut til å være innført på 1600-tallet.

Den historiske bakgrunnen for tradisjonen er imidlertid usikker, men stammer trolig fra det niende århundres Tyskland, der alteret, fra fastetidens begynnelse, ble helt dekket med et stort klede. Dette ble først fjernet under lesningen av lidelseshistorien på langfredag under ordene «Da revnet forhenget i tempelet». Noen har ment at det var en påminnelse i en tid der de fleste ikke var lesekyndige om at det var fastetid. Andre har ment at det kan være en skikk som har sin bakgrunn i kirkens tidligste tid, da man praktiserte offentlig bot og de botgjørende ble forvist fra kirken fra begynnelsen av fasten. Etter at skikken med forvisning ble borte tenker man at det å skjule alteret kunne inngi botfølelse for de troende helt til forsoningen ved påskens oppstandelse.

Arve Vøllo

FASTEAKSJONEN 2020
#nullsult

Hver dag legger en mor sitt barn sulten. Gi henne muligheten til å legge ham mett.

Gi en framtid uten sult.

Gi en framtid uten sult
Gi en gave på 200 kroner i dag!

SMS: Nullsult til 2160 (200 kr)
VIPPS: 12135 (merk betalingen «Fasteaksjonen»)
Gavekonto: 8200.01.93433 (merk betalingen «Fasteaksjonen»)

Caritas Norge, Storgata 38, 0162 Oslo • Telefon: 23 30 43 60

*Å dele
nestekjærlig
gjør
mennesket
mer
menneskelig.
Pave Frans*

The Bishops of Scandinavia invite you to

NORDISKE FAMILIEDAGER

Kjærlighet i familien – En styrke for Kirken

21.-24. mai 2020
Haugetun folkehøyskole · Rolvsøy – Fredrikstad – Norge

Meld dere på nå og ta del i en gledesfylt troserfaring med katolske familier fra Danmark, Finland, Island, Sverige og Norge!

Følg med - vil kunne bli avlyst pga koronapandemien

Prestene i St. Birgitta gjennom tidene - del 6 - 2005-2020

Her følger siste del i vår serie med korte biografier om alle menighetens prester og kapellaner fra starten i 1878 og fram til i dag. Noen har vært her kort tid, andre lengre. Noen har satt dype spor etter seg, andre vet vi nesten ikke noe om.

2005-6

Piotr Pisarek OMI

Født 31. desember 1968 i Lubliniec, Polen.

Han trådte inn hos oblatfedrene i 1988 og ble presteviet i Odra i 1994. Han kom samme år til Fredrikstad. Han var her formelt hjelpeprest fram til januar 1996. Var deretter kapellan for alle Østfoldmenighetene, og fra 1997 først sogneadministrator og fra 1999 sogneprest for Askim og Moss. Han var etter

pater Famulas avskjed sogneadministrator for St. Birgitta menighet et knapt år fra 17. oktober 2005 til 1. august 2006. Pater Pisarek har som kjent nedlagt et kjempearbeid i sine menigheter, og det er i hans tid bygget helt ny kirke og prestebolig i Askim og innkjøpt og satt i stand nytt kirkebygg i Moss. Ved hans 50-årsdag karakteriseres han slik av sin menighet: «Vi kjenner pater Piotr som en omgjengelig og driftig sogneprest, vennlig mot alle og handlekraftig når det gjelder utvikling av vår egen menighet og kirke». Han er fra 2015 superior for oblatfedrenes provins i Norge og Sverige.

2006-2011

Peter Van Nguyen

Født 15. september 1972 i Saigon, Vietnam

Han kom med sin familie som båtflyktning fra Vietnam til Norge i 1982. Hans familie flyttet etter hvert til Kambo ved Moss. Pater Van har fortalt at han fikk sitt prestekall i en flyktningeleir da han på nært hold opplevde katolske presters oppofrende innsatser. Han gjennomførte sine prestestudier

i England, og ble presteviet av biskop Schwenzer 24. juni 2000 i St. Olav domkirke i Oslo. De første fire år var han kapellan i Bergen før han i ett års tid var feltprest i marinen. Deretter et mellomspill på Lillestrøm før han 1. august 2006 ble utnevnt til sogneadministrator for vår menighet (de første to

år også med samme ansvar for Halden). Pater Van var en blid og omgjengelig prest, ofte med en karakteristisk smittende latter. Han var spesielt opptatt av og glad i ungdomsarbeidet, og nok i mindre grad av det administrative. Han var opptatt av en verdig liturgi og innførte sakramentsandakten etter kveldsmessene på torsdag, en tradisjon som fortsatt består. I hans tid ble de vakre glassmaleriene i kuppelen innviet og han fikk satt i stand Mariahegen bak presteboligen. Etter endt tjeneste i Fredrikstad 1. august 2011, ble han sogneprest på Hønefoss. Pater Van må også sies å være en bokens mann med stor interesse for teologi. Han fikk etter hvert anledning til å gjennomføre en to års videreutdanning ved Gregoriana i Roma, der han avla sin lisensiatgrad i misjonsteologi i 2015. De siste årene har han vært kapellan i Kristiansand, og nå på Hamar.

2009-11 - kapellan med ansvar for sjelesorg for polakkene.

Antoni Skrobis OFM

Født 21. november 1965 i Jastrzębia, Polen

Han trådte inn i fransiskanerordenen i 1981 og ble presteviet i Krakow i 1993. Etter et par år som kapellan i Polen kom han til Tyskland i 1995, der han først var sykehusprest og så kapellan og sjelesørger for pilegrimer. Kom til

Norge 10. oktober 2006. I perioden 1. august 2009 til 1. august 2011 var han ansatt i 20 % stilling i vår menighet med ansvar for den polske sjelesorgen. Han innehadde samtidig kapellanstilling i St. Olav i Oslo. Senere polsk sjelesørgeansvar for flere menigheter før han forlot Norge i august 2014. Han sluttet seg da til fransiskanernes kommunitet i Amberg i Tyskland.

2011-

Jagath Premanath Gunapala OMI

Født 20. mai 1967 i Thalayady i Sri Lanka

Han er halvt tamilsk, halvt singalesisk. Før prestestudiene arbeidet han blant annet i tre år som "assistant government agent" i 16 flyktningeleirer i Sri Lanka. Han trådte inn i oblatordenens juniorat i Jaffna den 10. august 1993. Prestestudier i Jaffna og i Kandy. Evige løfter

den 19. september 2002 i Jaffna. Presteviet den 3. mai 2003 i Trincomalee.

Han ble så av sin orden utnevnt til tjeneste i Skandinavia og kom til Norge 18. juni 2003. Etter et kort opphold i Oslo kom han for første gang til Fredrikstad, da han oppholdt seg i vår menighet, mens han gikk på norskurs i Gamlebyen. Fra januar 2004 til august 2011 oppholdt han seg så i St. Paul menighet i Bergen, der han virket som kapellan og hadde spesielt ansvar for pastoralt arbeid blant tamiler og engelskspråklige. Han ble så utnevnt til sogneadministrator i vår menighet fra 1. august 2011 og «forfremmet» til sogneprest fra 14. mars 2015. Biskop Bernt karakteriserte ham slik ved vigslingen til sogneprest: «Jeg vil nevne et par ting som har slått meg: At du er særdeles pliktoppfyllende og meget streng mot deg selv i din tjeneste, at du gjør alt som ventes av deg på

dette sted. Jeg vil legge til: Det skal en klar visjon til når du som tamilsk prest fra Sri Lanka i Norge velger å tre inn den polske provins av din orden nettopp for å tjene de troende her. Slik tjener du den universelle kirke, og du viser ved dine valg hvor universell den er»

Pater Jagath har sagt at han er opptatt av at vi ikke bare skal være katolikker i navnet, men at vi har et åndelig liv som vitner om Jesu plass i våre liv. Han har derfor sett det som viktig å få folk til komme i kirken for å møte Jesus i sakramentene. Særlig har han vært opptatt av at barna skal komme til kirken med foreldrene for å bli fortrolig med liturgien og sakramentene. Han har videre lagt vekt på å engasjere barna i ministranttjeneste. I hans virketid har menigheten nesten fordoblet sitt medlemstall på grunn av stor tilstrømning av innvandrede katolikker, spesielt fra Polen, Litauen, Irak og Afrika. Pater Jagath har lagt vekt på god kontakt med de ulike nasjonale grupper, og det er et rikt liturgisk tilbud på ulike språk. Den store medlemsøkningen har også gitt behov styrking av menighetens administrasjon med lønnet sekretær i deltidsstilling.

Katolsk forum om oldkirkens kvinner

Årets første katolsk forum gikk av stabelen 30. januar. Kveldens foredragsholder var *Dagfinn Stærk* fra Halden. Han har vært pastor i Frikirken og har skrevet flere bøker og artikler om kirkefedrene.

Begrepet kirkefedre er en samlebetegnelse for kirkelige forfattere fra oldtiden og tidlig middelalder hvis verker har fått en autoritativ rolle i kirken. Selv om det er menn som har etterlatt seg disse autoritative skriftene, kunne Stærk vise at det fantes mange sterke kvinner i oldkirken, til dels med sterk innflytelse på noen av kirkefedrene og i sine lokale kirker for øvrig. Han tok for seg fem kvinner som vi vet en del om.

Den første var *Macrina den yngre*, 327-79. Hun er en helgen i flere kirkesamfunn og kom fra en søskenflokk på ni, der flere er blitt helgenkåret. Hun ble tidlig forlovet, men da forloveden døde, viet hun resten av sitt liv til Gud i kyskhets. Hun veiledet og fikk avgjørende betydning for sin lillebror Gregor av Nyssa og storebror Basilios den store, begge helgener og viktige kirkefedre. Macrina grunnla senere, sammen med frigjorte slaver, et kloster, som blant annet tok seg av omvandrende foreldreløse småjenter. Hun skal ha solgt alt klosteret hadde av verdier for å gi til de fattige. Før hun døde hadde hun en samtale med broren Gregor som han nedskrev under tittelen Om sjelen og oppstandelsen. Han forfattet også en biografi om sin søster. Dette var historiens første helgenbiografi om en kvinne.

Perpetua og Felicitas er navn vi gjenkjenner fra Allehelgenslitaniets. Disse kvinnene levde på begynnelsen av 200-tallet i Kartago i Nord-Afrika. Perpetua kom fra en velstående familie der mor var kristen og faren hedning. Felicitas var Perpetua-

as jevnaldrende slave i familien. Både Perpetua og Felicitas forberedte seg på å bli døpt, og ble døpt til tross for at den romerske keiseren hadde forbudt konversjoner. På grunn av dette ble de dømt til å henrettes ved å kastes til villdyrene i arenaen i Kartago. Før de kom så langt hadde Perpetua hatt drømmer og visjoner som gjorde at hun gikk til sitt martyrium med glede. Felicitas som mest av alt ønsket å følge Perpetua inn i døden, så ikke ut til å få sitt ønske oppfylt da hun var gravid, og man henrettet ikke gravide. Hun fødte imidlertid en måned for tidlig og rakk å få sitt ønske oppfylt, mens den nyfødte datteren ble adoptert av medkristne. Uten redsel og fylt av glede gikk de sitt martyrium i møte, noe som gjorde sterkt inntrykk på stedets ikke-kristne.

Melania den yngre, 389-439, kom fra en meget velstående romersk familie. Hun viet seg til Jesus i sine unge år. Angivelig mot sin vilje ble hun viet til Pinianus, også han kristen. Da deres to barn døde i ung alder, bestemte de seg for å leve i sølibat resten av sitt liv. Melania ga hele sin store arv til fattige og til kloster. I 410 kom de til Nord-Afrika hvor de ble venner av biskop Augustin av Hippo. De grunnla et kloster her før de dro til Jerusalem, der hun også grunnla et kloster. I klostrene levde hun gjerne sammen med frigjorte slaver. Melania var en myndig dame som alle ville snakke med. Hun levde likevel avsondret og asketisk. Hennes livshistorie ble nedtegnet i en helgenbiografi kort etter hennes død.

Den femte kvinnen Stærk presenterte denne kvelden *Amma Syncletica*. Hun var født i Alexandria og levde på 300-tallet. Akkurat som de førnevnte kom hun fra en velstående familie, men valgte fra tidlig alder å vie seg til Gud med ønske om å leve alene. Mange av de som ønsket å leve slik hadde i dette området mulighet for å reise ut i ørkenen, der de i utpreget grad bare hadde Gud å stole på. Selv om hun levde som eneboer fikk hun etter hvert stor oppmerksomhet lokalt og mange søkte åndelig veiledning hos henne. Mange denne ørkenmoderens visdomsord er nedtegnet sammen med ord av ørkenfedrene.

I pausen var det anledning til å slå av en prat, og mange benyttet også anledningen til å anskaffe en eller flere av Stærks mange bøker om oldkirken og dens mødre og fedre.

Arve Vøllo

På kirkebakken

Navn: Nicholas Maatje Christiansen

Alder : 49

Medlem av St. Birgitta menighet fra: 1987

Kommer opprinnelig fra: Norge.

Aktiv i menigheten med: Da jeg var yngre var jeg aktiv i ungdomslaget og i ministrantlaget, men etter å ha bodd ute en god del år, har jeg nå det siste året blitt en del av kirkekoret, og det er spennende å bidra med å forskjønne liturgien.

Hva er det beste ved St. Birgitta menighet?

Jeg setter pris på at liturgien er feiret på en slik ordentlig måte, men setter også pris på fellesskapet ved kirkekaffen og de gode samtaler der.

Og hva er du ikke så fornøyd med ?

Jeg savner at flere engasjerer seg i menighetslivet, at det hadde vært et miljø for teologiske og filosofiske diskusjoner, og tenk hvis det hadde vært en katolsk skole i byen?

Er det noen spesiell person som har hatt spesiell betydning for din tro og hvorfor ?

Det er flere personer som har betydd en god del for meg i løpet av årene, en av disse er pater Famula som både ønsket meg velkommen og var åpen for samtaler og diskusjoner når jeg var en søkende 14 åring. Hans omsorg har betydd mye for meg.

Har du et favoritt Bibelford?

Et bibelsted som betød en god del for meg i prosessen når jeg ble katolikk var det som sier at de kristne skal bli gjenkjent for sin gjensidige kjærlighet. (jfr Joh 13,35)

Hva synes du om vår pave Frans?

Han er en modig mann som har et stort hjerte for mennesker. Vi har hatt paver av forskjellig støpning de siste årene, alle har speilet ulike sider av kirkens mangfoldighet. Jeg tror pave Frans prøver å si oss noe verdien i mennesket og skapelsen.

Hvordan skal du/ din familie feire påsken?

Vi kommer til å være i St Birgitta og følge den stille ukes liturgi her, regner jeg med.

Besøk fra ledelsen i oblatordenen

I romjulen hadde menigheten besøk av to prester fra ledelsen av oblatfedrene i Roma. Det var pater Roman Bernabe (t.v. på bildet), opprinnelig fra Filippinene, «assistant general for mission» og pater

Pater Roman fortalte etter messen 29. desember litt om deres oppdrag. De skulle besøke alle oblatfedre/kommuniteter i de nordiske land. Målet var å bli kjent med forholdene i de enkelte land og hvilke utfordringer som møter deres prester i disse landene.

Oblatordenen har per i dag ca 3700 medlemmer fordelt på 65 land. Typisk for oblatordenen, etter som det er en misjonerende orden, er at de ofte befinner seg i land der det er få kristne eller katolikker, i land der det er en urbefolkning og i land som er preget av sekularisering.

Antoni Bochm (t. h. på bildet), opprinnelig fra Polen, «regional councillor for Europe».

Maria Magdalenas jubel

Refleksjoner over en påskesalme

Av Anna Marie Hvaal Solberg

Han fikk navnet Johan, gutten som ble født på Lillehammer i 1866. Faren var Halmrast, en velstående kjøpmann i byen. Familiens framtid så lys ut, selv om Johan hadde svak helse. Han var svært kortvokst og hadde deformerte hender. Men han var oppvakt og intelligent. Så inntraff katastrofen: Faren gikk konkurs. Han hadde kausjonert for en som ikke greide sine økonomiske forpliktelser. Familien flyttet til Kristiania (Oslo). Johan måtte nå greie seg selv. Han lærte seg på egenhånd engelsk og tysk.

Det finnes ingen foto av Johan Halmrast. Han er gravlagt på Østre Gravlund i Oslo.

Resten av sitt liv levde Johan på et enkelt kvistværrelse. Han strevde med å skaffe seg et levebrød og begynte å skrive: Artikler, dikt, romaner, sanger og salmer. Han oversatte fortellinger fra engelsk og tysk. 30 romaner skrev han, og hundrevis av dikt. Han hadde sine visjoner, han ønsket å bli salmebokforfatter.

En dag leser han i Bibelen. Da trer Maria Magdalena levende fram for ham. Maria Magdalena hadde levd et liv i fornedring. Hun møter Jesus som gir henne verdigheten tilbake. Hun svarer med å følge han sammen med andre kvinner. (Luk 8,1-3.) På sin vandring sammen med Jesus hadde hun sett hvordan hans kjærlighet reiste mennesker opp igjen. Langfredag finner vi hellige Maria Magdalena

ved Jesu kors sammen med hellige Maria, Jesu mor og hellige Maria, Klopas hustru. De står hos den døende Jesus og søker trøst hos ham.

Påskemorgen kommer Maria Magdalena til graven for å salve Jesu døde legeme, som skikken var. I stedet for å salve en død, møter hun den oppstandne Kristus (v 1). Hun forteller hva hun har opplevd til de andre disiplene (v 2). Møtet med den oppstandne forandrer sorg til jublende glede. Dette sterke møtet treffer Johan Halmrast og gir han inspirasjon. Han skriver diktet:

«Maria Magdalenas jubel»

Å, salige stund uten like,
Han lever, han lever ennu!
Han vandrer i seierens rike,
Min sjel, hvorfor sørger da du?
Han er ikke lenger i graven,
Hvor bleknet i døden han lå,
Jeg levende så ham i haven,
Og aldri så skjønn jeg ham så.

Han lever, og jeg skal få bringe
Hans venner det salige ord -
Tenk, jeg som er ringest blant ringe,
Den minste han kjenner på jord.
Tenk, jeg skal hans hilsen frembære,
Å, kunne jeg synge det ut!
Mer kunne ei engler begjære,
Å gå med så salig et bud!

Å, salige stund uten like,
Han lever, han lever ennu!
Han vandrer i seierens rike,
Min sjel, hvorfor sørger da du?
Du søkte din trøst i den døde,
Og dvelte ved gravnatten kun,
Så fikk du ham levende møte,
Å, salige, salige stund!

Forfatteren Johan Falkberget skriver at diktet måtte ha sprunget ut av en spesiell opplevelse. Det ligger nok mye av Johan Halmrasts egen livsskjebne bak ordene i diktet.

I vers to sier han: «Tenk jeg som er ringest blant ringe, den minste han kjenner på jord. Tenk jeg skal hans hilsen frembære, å kunne jeg synge det ut!»

For en forvandling! Han ble ikke regnet for noe i denne verden, han ble ingen stor forfatter, i litteraturhistorien er han glemt. Han var ensom og uten venner. Men denne salmen lever videre!

ges over hele verden. Salmen har også funnet veien inn i vår salmebok «Lov Herren» - nr 612. Her står den under helgendagen for Maria Magdalena.

Johan Halmrasts helse ble stadig dårligere. Han døde i fattigdom, 46 år gammel, i 1912. Han døde uten venner med unntak av noen offiserer fra Frelsesarmeen. De gav ham mat, varme og hjerterom. Kun disse og hans far og bror møtte fram i begravelsen hans. Da kvistværrelset hans ble ryddet etter hans død, fant de to sekker med manuskripter. De ble brent, ulest.

24 år gammel skrev han denne salmen, et mesterverk. Samme år, 1890, skrev Kristian Wendelborg melodien. Den ble først brukt i Frelsesarmeen og ble gjort kjent i Norden. Salmen ble så oversatt til santali, gassisk, kinesisk og samisk. Den fulgte misjonærene. Nå er den oversatt til mange språk og syn-

Johan Halmrasts liv er et strålende eksempel på at Kirkens budskap ikke bare er en fortelling om fortiden. Gud lar Jesus Kristus og hellige menn og kvinner som er omtalt i Bibelen og tradisjonen komme til oss. Dette møtet kan forandre våre liv.

Aktuelt i St. Birgitta**Caritasnytt**

Caritasgruppen jobber aktivt med forskjellige oppgaver som f.eks:

-Kontakt med og besøk av eldre jubilanter, samt besøk av syke og ensomme etter avtale.

-Lunsj for eldre og ensomme og andre i menigheten – den siste fredag i måneden, rett etter formiddagsmessen. Normalt er vi 12-15 personer inkludert tre prester - ikke mange benytter seg av dette tilbudet, og det er absolutt plass til flere.

-Språk-cafe hver onsdagskveld.

-Caritassøndag med tradisjonell Caritassuppe

-Caritasgruppen betjener også salg av religiøs litteratur og gaveartikler under kirkekaffen etter søndagsmessen

Vi vil også minne om at det er en støttegruppe for personer med rusproblemer, med møter på fredager kl. 18.00 i menighetslokalet. Alle som kunne tenke seg å bidra i Caritasgruppen er hjertelig velkommen.

Elzbieta Hagen

Katekesenytt

Det er gledelig å kunne informere om at vi har et høyt antall barn som nå deltar i katekesen.

Ca. 130 engasjerte barn er innmeldt i katekesen. Det er også aktiv deltagelse av barn i messer med sang, lesninger, forbønner, som ministranter, ved å samle kollekt etc. Det er allerede tradisjon at katekesebarna innleder vår årlige adventskonsert med flere sanger.

Det er også dette skoleåret mange barn som skal motta 1. kommunion, og vi har igjen vært heldige og fått hjelp av St. Elisabethsøstrene. Det blir to grupper barn som skal motta 1. kommunion 9. mai 2020.

Det er viktig å minne om at det er foreldre/foresatte som har ansvar og størst mulighet for å påvirke sine barn. Andre kan bare bidra i den prosessen. Det gjør blant annet vi, kateketene, ved å sørge for/hjelpe med barnas trosopplæring og utvikling før de konfirmeres.

Vi har i flere år, anbefalt og godkjent av OKB, toårig forberedelse til 1. kommunion (2. og 3. klasse) og toårig konfirmasjonsundervisning (8. og 9. klasse). Det innebærer at i tillegg til oppmøte på alle katekeser/undervisningsmøter i den perioden, skal barn og ungdommer delta i alle søndagsmesser.

Kateketgruppa består i år av:

1. klasse: Christian Fladeby
2. klasse: Raja Toma Younan og Milena Kanabaj
3. klasse: Marzena Thoresen
3. klasse: Elisabethsøstrene fra Tønsberg
4. klasse: Emmie Braaten
5. klasse: Vigdis Maatje
6. klasse: Danuta Ptasińska
7. klasse: Nikolajus Juozeliunas
8. klasse: Ray Pereira

Konfirmanter: Peter H Kuran

Vikarer: Daniel Paszek, Lars Petter Kuran og Julianna Moberg

Sangøvelser: Bente Heiseldal

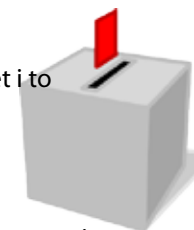
Lunsjkoordinator: Helene Maatje

Assistent: Liv Refsnes
Assistent: Nikola Probola
Assistent: Anna Jagodzinska
Assistent: Beatrice Bangela
Vikar: Hilda Gorges / Elzbieta Hagen

Elzbieta Hagen

Menighetsrådsvalget 2020

Det skal avholdes valg til nytt menighetsråd denne våren. Menighetsrådets funksjonstid er to år. Nåværende medlemmer som har sittet i rådet i to perioder kan ikke velges på nytt denne gang. Stemmerett har alle som er konfirmert og registrert i menighetskartoteket.

Når kan du stemme?

21. mars – Stemmerettsbrevet med meintild forklaring og presentasjon av kandidatene legges ut i kirken.

13. april – Frist for å stemme er satt til kl. 19.00 etter aftenmessen. Deretter fjernes valgurnen.

19. april – Valgresultatene bekjentgjøres på menighetens årsmøte i menighetslokalet.

Tilbakebetaling av kommunale tilskudd

Siden OKB ikke vant fram i den sivile saken verken i tingretten eller lagmannsretten, ble det tatt en avsetning i regnskapet for 2018 for fremtidig tilbakebetaling av kommunale tilskudd. Estimert totalt krav fra kommunene var 40.500.000. Det ble i OKB bestemt at OKB dekker 60 % av tilbakebetalingen, og menighetene 40 %. Pr. 31.12.2018 var vår andel av gjelden kr. 374.884. Menigheten skal tilbakebetale over 4 år fra mars 2019 (gjelder for 2018 kommunale tilskudd). I kommunale tilskudd for 2019 er det blitt trukket kr. 95.900 for St. Birgitta, slik at vår gjeld pr. 31.12.2019 er kr. 278.984.

Hva skjer i St. Birgitta framover?

Lørdag 15.april: konfirmasjon ved generalvikar Francis Xavier Huynh Tan Hai kl 12.00

Lørdag 9.mai: Førstekommunion kl 10.00 og kl 13.30

Pga koronaviruserpidemien er nå alle arrangementer i tiden fremover usikre.

Følg med på vår nettside fredrikstad.katolsk.no, facebook eller kontakt menighetskontoret.

Ungdomslaget og ministrantgruppa med nye ledere

I høymessen 8.mars fikk Helin Gorges og Harven Gorges velfortjent avtakking fra sognepresten og varm applaus fra menigheten for sin innsats gjennom flere år som ledere for henholdsvis St. Birgitta unge og ministrantlaget. De reiser nå til USA for å studere. Som ny leder for ungdomslaget ble Julia Kubicka presentert og for ministrantlaget Martin Nguyen. Vi ønsker dem lykke til!

Helin Gorges

Harven Gorges

Julia Kubicka

Martin Nguyen

LIVETS GANG

DÅP

ELLANOR TVEIT-ROSS (16/02)

MARCEL OSINACHI ONWUBIKO
(21/12-19), ST. PETER, HALDEN
PATRYCK ADAMCZYK (07/03),
ST. PETER, HALDEN

Underfullt i våre øyne

Hilsen fra Per Christian Solberg, leder av menighetsrådet.

Under høytidsmessen 1.påskedag jubler menigheten sammen med dagens salme:

«Stenen bygningsmennene vraket er blitt til hovedhjørneste-
nen. Dette er Herrens verk. Det er underfullt i våre øyne.» (Salme 118.)

Når man skulle oppføre et tempel eller en kirke i tidligere tider la man først ned en hjørneste-
nen. Arbeidet med

hjørneste-
nen måtte være pinlig nøyaktig. Hvis ikke ville andre linjer i bygningen bli skjeve. I vår tid har vi tekniske instrumenter som gjør byggeprosessen nøyaktig, enkel og rask. Men fortsatt lever ordet «hjørneste-
nen» i vår dagligtale. Vi snakker f.eks om en «hjørneste-
nensbedrift» og tenker på den viktigste bedriften i et lokalmiljø.

Opphavet til den store symbolske betydningen «hjørneste-
nen» har fått i sakral arkitektur er trolig hendelsen som er fortalt i 1.Mosb 28. Her møter vi patriarken Jakob på reise. Han legger seg til å sove med en sten til å hvile hodet på. Han drømmer om en stige som går fra jorden og helt opp til himmelen. Guds engler stiger opp og ned på stigen. Herren taler til ham i drømmen og gir ham et løfte.

AVDØDE

ANTONIA SEBASTIANA CAITANA
PEREIRA (12/01)

Han våkner med angst og ærefrykt og sier: «Sannelig, Herren er på dette stedet og jeg visste det ikke. Hvor skremmende dette stedet er! Dette må være Guds hus, her er himmelens port.» I daggryet reiser Jakob opp stenen han hadde hatt som hodepute og helliger den til Herren ved å helle olje på den. Han kaller stedet Betel, som betyr Guds hus.

Denne hendelsen fikk altså stor betydning for tradisjonen i Det gamle, så vel som i Det nye testamentet og i Kirkens tid. Steder der Gud åpenbarer seg, er hellige steder. Vi skal nærme oss hellige steder med ærefrykt. Derfor skrev man ofte inn Jakobs ord i gamle kirker, sitert fra den katolske Bibelen, Vulgata: *Terribilis est locus iste hic domus Dei est et porta caeli* (Forferdende er dette sted.

Her er Guds hus og himmelens port.) Sitatet stod gjerne skrevet mellom skipet og koret i kirken. I tidligere tider kunne også koret bli kalt «paradiset».

Vi ser nå et vakkert bilde: Trinnene fra skipet og opp til koret er Jakobs stige som er

porten til paradiset. Samtidig er dette et skremmende sted. Det er himmelens port hvor Den hellige åpenbarer seg. Vi såkalte «moderne mennesker» trenger å bli minnet på dette. I mange kristne sammenhenger pludres og prates det om Gud uten ærefrykt og respekt. Medier formidler kristne sanger blandet med underholdningsmusikk. Kirker (protestantiske) brukes som kulturhus og konsertlokaler. Hva gjør alt dette med vår respekt og ærefrykt for Gud? Vi trenger mer enn noen gang å be:

Helliget worde ditt navn.

Hver år konverterer det mennesker til Den katolske kirke. Etter grundige overveielser finner man hjem til Kirken. Kirken peker på en hellig vei, en via sacra. Hvor fint var det i for meg å komme inn i St Birgitta kirke å se «det evige lyset» ved tabernakelet som forteller at den levende Gud virkelig er tilstede i kirkerommet. Få møte en prest som i feiringen av liturgien viser med hele seg at han står fremfor en levende Gud! Så vakkert det var å oppleve de troende komme inn i kirken i stillhet, knele og be. La oss ta vare på

dette, og ikke la oss prege av tiden vi lever i, som har mistet ærefrykten for det hellige. Dette kommer dessverre også til uttrykk i kristne miljøer med andre åndelige tradisjoner enn vår.

La oss tilslutt vende til bake til påskedagens salme og hjørneste-
nen. I påskens drama ser vi dens fulle dybde! Jesus kalles hjørneste-
nen i Det nye testamentet. Langfredag ble han forkastet og vanæret. De fleste trodde han var en ubrukkelig hjørneste-
nen. Påskennatt bryter han seg ut av graven og seirer over døden. Da blir det tydelig for de troende hvem han er. Han er vår hjørneste-
nen og fullkommen. Guds tempel bygges på ham. Gud plasserer oss som levende stener på denne hjørneste-
nen. Han hugger oss til som stenhuggeren hugger til og former stenene som skal brukes i en katedral. Når Jesus Kristus kommer igjen ved tidens slutt, vil vi erfare at vi passer akkurat inn på vår plass i det åndelige tempelet i det nye Jerusalem.

Velsignet påskehøytid!

St. Birgitta menighet hadde 31.12.19 3991 medlemmer

Ordinære messetider

Søndag kl 10.00 Høymesse
Søndag kl 18.00 Kveldsmesse
Onsdag kl 18.00 Kveldsmesse
Torsdag kl 18.00 Kveldsmesse &
sakramentsandakt
Fredag kl 11.00 Formiddagsmesse
& angelus
Lørdag kl 17.30 Rosenkransandakt
Lørdag kl 18.00 Kveldsmesse

Nasjonale messer

Messe på fransk 1. lørdag i måneden kl.16.00
Messe på polsk 1. og 2. søndag i måneden kl 16.00.
Messen på polsk 2. søndag i måneden er i Sarpsborg kirke
Messe på vietnamesisk 2. søndag i måneden kl 13.00
Messe på kaldeisk 2. søndag i måneden kl 16.00
Messe på filippinsk (tagalog) 3. søndag i måneden kl 16.00
Messe på engelsk 4. søndag i måneden kl 16.00

Messtider i den stille uke

* 5. april PALMESØNDAG

KL. 10.00 Høymesse med palmerigsel

KL. 16.00 Messe på polsk

KL. 18.00 Messe

* 6. april MANDAG I DEN STILLE UKE

KL. 18.00 Korsveilandakt - Filippinsk gruppe

* 8. april ONSDAG I DEN STILLE UKE

KL. 18.00 Korsveilandakt - Vietnamesisk gruppe

KL. 18.30 Messe

* 9. april SKJÆRTORSDAG

KL. 18.00 Messe

Tilbedelse foran sakramentet

KL. 20.00 - 20.45 norsk

KL. 20.45 - 21.30 fransk / afrikansk gruppe

KL. 21.30 - 22.15 polsk

KL. 22.15 - 23.00 filippinsk

KL. 23.00 - 23.45 vietnamesisk

* 10. april LANGFREDAG

KL. 11.00 Skriftemål og korsveilandakt på polsk

KL. 16.30 Feiring av Herrens lidelseshistorie

* 11. april PÅSKEAFTEN

KL. 13.00 Matvelsignelser på polsk

KL. 14.00 Matvelsignelser på polsk

KL. 23.00 Påskevigilien

* 12. april FØRSTE PÅSKEDAG

KL. 11.00 Høymesse (NB! Merk tiden)

KL. 13.00 Messe på vietnamesisk

KL. 16.00 Messe på polsk i Sarpsborg

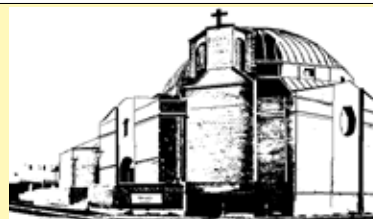
KL. 18.00 Messe

* 13. april ANDRE PÅSKEDAG

KL. 11.00 Messe (NB! Merk tiden)

KL. 16.00 Messe på polsk

**NB! Alle messer er foreløpig innstilt inntil palmesøndag.
Følg med på katolsk.no eller kontakt menighetskontoret!**

St. Birgitta kirke

St. Josephs gt. 17, 1606 Fredrikstad

Tlf 69 30 15 20 faks 69 30 15 21

Internett: fredrikstad.katolsk.no

E-post: fredrikstad@katolsk.no

Organisasjonsnummer: 871494452

Sogneprest

P. Jagath Premanath Gunapala

jagath.gunapala@katolsk.no

Tel 69 30 15 22 Mob. 414 68 740

Medarbeidere

Menighetssekretær: Rosália Bjerkedal

906 71 836 rosalia.bjerkedal@katolsk.no

Menighetsrådet: Per Christian Solberg (leder)

473 03 520 perprestberg@online.no Elisabet Lund

Olsgård (sekretær), Elzbieta Hönl Hagen, Stephane

C. Mikkaden, Barbara Ratajczak-Tretel, Mishgina B.

Zemichael, Hilda Gorges (ungdomsrepr.), Irene Loar

Jensen (vara)

Finansråd: Istvan Talos (leder) 908 36 599

istvan@talos.no

Teknisk utvalg: Thanh Trieu 951 59 728

ntbataan1990@yahoo.no

Organist og kirkekor: Bernd Müller-Bohn

412 19 106 muellerbohn2002@yahoo.de

Katekese: Elzbieta Hagen, 907 19 460

elzbieta.hagen@gmail.com

Kirkelige assistenter:

Henri Maatje 413 05 293 h.maatie@online.no

Istvan Talos 908 36 599 istvan@talos.no

Lektor- og sakristantjeneste: Arve Vølle

(kontaktperson) 916 40 615 arve.vollo@gmail.com

Boksalg: Raja Toma Younan 416 66 527

raja_toma@hotmail.com

St. Birgitta Unge: Julia Kubicka

Ministrantgruppen: Martin Nguyen

Barne- og ungdomskontakt: Rosália Bjerkedal

906 71 836 rosalia.bjerkedal@katolsk.no

Caritasgruppen: Elzbieta Hagen, 907 19 460

elzbieta.hagen@gmail.com

St. Josephsøstrenes medvandrergruppe:

Turid Synøve Nilsen 993 55 177

turidsynove.nilsen@gmail.com

Afrikansk gruppe: Thomas Bienfait Namunda

46712602 bienfait2005@yahoo.com

Filippinsk gruppe: Ruth Delfina Andersen 906 75 334

delmaand@online.no

Kaldeisk gruppe: Raja Toma Younan 416 66 527

raja_toma@hotmail.com

Polsk gruppe: Barbara Ratajczak-Tretel 415 97 406

barbara.ratajczak@hotmail.com

Vietnamesisk gruppe: : Karoline Kim Pham

454 61 472 mythuyet72@yahoo.com

Pastoralrådsrepresentant: Per Christian Solberg

473 03 520 perprestberg@online.no

Repr. Fredrikstad Kristne Råd: Anne Grethe Leguina

452 58 550 anneleg@online.no

Repr. Fredrikstad kirkeakademi: Nicholas

Christensen 48063671 asfaltkunst@hotmail.com

Websider: Menighetskontoret.

Facebooksider: Hilda Gorges 457 93 070,

hilda_96@live.no

Menigheten trenger din støtte!

Kirkebidrag kan gis til konto

0530 22 52930

Returadresse: St. Birgitta kirke
St. Josephs gt. 17, 1606 Fredrikstad

Ved flytting husk å melde adresseforandring!

Ettersendes ikke ved varig adresseforandring,
men sendes tilbake til avsender med opplysning om den nye adressen.

Bli kjent i St. Birgitta kirke (28)

Røkelse og røkelseskar

Duften av røkelse er vel noe av det de fleste utenforstående forbinder med en katolsk messe. Bruk av røkelse i religiøse seremonier er kjent langt tilbake i tiden, i mange kulturer og religioner, spesielt i Østen, f.eks. den babylonske og egyptiske kultur.

Resepter på røkelse

er blant funnet i hieroglyfene i Egypt. Røkelse har vært betraktet som et tegn på ære, og både guder og jordiske herskere har blitt æret med velluktende røkelse.

I Det gamle testamente beskrives røkelsesoffer:

Herren sa til Moses: Ta deg røkelsesoffer: balsam, myrraolje, harpiks som lukter skarpt, og ren virak. Røkelse som er blandet slik som denne, må dere ikke lage til dere selv; viet til Herren skal den være. (2.Mos. 30.34-37)

Fra Det nye testamentet husker vi alle at røkelse var en av gavene de vise menn brakte med seg til det nyfødte Jesusbarn.

I den eldste kristne kirken var all røkelse ved gudstjenesten forbudt. Først fra det 4. årh. ble det vanlig å bruke røkelse i forbindelse med gudstjenesten.

Fra omkring 1570 fram til 1969 skulle røkelse for-

beholdes særlig høytidelige messer. Ved liturgiformen etter Det annet Vatikankonsil kan røkelsens symbolikk benyttes i alle messer.

Røkelsen i messen kan sies å symbolisere renselse, æresbevisning og bønn. I Åpenbaringsboken (8,3-4) symboliserer røkelsen de troendes bønner som stiger opp til Gud: *«ved engelens hånd steg nå duften av røkelsen, sammen med bønnene fra alle de helliges bønner, opp for Gud».*

Ved innledningen av messen berøker presten alteret og krusifikset. Senere berøkes evangeliebogen før evangelielesningen. Ved forberedelsen av brødet og vinen berøkes disse elementene samt alter og krusifiks på nytt. Deretter berøker en av ministrantene presten og menigheten. Endelig berøkes innstiftet brød og vin når presten løfter disse opp foran menigheten (elevasjonen).

Ved spesielle anledninger er det anledning til å berøke andre ting, for eksempel påskelyset og julekrybben.

Røkelsekorn består bla av virak (fra tysk Weihrauch - hellig røk) som er stivnet sekret fra en plante som vokser i Arabia og Somalia. Når kornene legges på glødende kull i røkelseskar, smelter de og frigjør velluktende røk. Når røkelsekar svinges, og luft kommer til, frigjøres enda mer røk.

Som annet kirkeutstyr er det opp igjennom kirkehistorien utformet og bevart de vakreste røkelseskar. Flere slike fra norsk middelalder er bevart i våre museer. Røkelsekar vi bruker i vår kirke er av nyere dato.

Arve Vøllo

*Vi ønsker våre lesere
god påske!*